

APATIN és VIDEKE

KÖZGAZDASÁGI, MŰVELŐDÉSI és TÁRSADALMI HETIKÖZLÖNY.

Apatin und Umgebung

Wochenblatt für Volkswirtschaft, Cultur- und sociale Interessen.

Előfizetési árak: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt,
negyedévre 1 frt.
Megjelenik minden szombaton.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

Szerkesztő — Redakteur: Bászler István. Apatin, templomtelep 1138 a hová a lapnak szóló pénzküldemények és kéziratok küldendők. — Apatin, Kirchengasse 1138 wohin alle Manuskrifte und Gelder zu senden sind.

Pränumerationspreise: ganzjährig 4 fl, halbjährig 2 fl,
vierteljährig 1 fl.
Erscheint jeden Samstag.
Manuskripte werden nicht zurückgestellt.

Pünkösöd.

Tizenkilenc évszázaddal ezelőtt, tőlünk távol, a napkelet földjén, összejött a Mester tizenkét apostola, tizenkét szegény halász, hogy belső isteni ihlet által megerősödvé, a régi romlott, korhadt erkölcsi világ romjain egy jobb, tisztább, Istennek és embernek tetszetősebb, erősebb alapokon nyugvó erkölcsi világot építsenek fel.

A titáni nagy munkában egyedüli támaszuk volt az isteni erő, mely őket megszállva, képesekké tette arra, hogy az általuk hirdetett igazság ügyében a legnagyobb emberi hatalommal szembe szálljanak.

A tömeg eleinte gúnyolta őket, mert nem értette magasztos tanaikat; a hatalmasok minden módon üldözték, mert féltették évszázados hatalmukat és befolyásukat a népre. Csak néhány jobb lelkületű, egészségesebb alapon nyugvó társadalmat, s jobb erkölcsöket ohajtó kortárs volt első igaz követőjük.

Összeesküdött ellenük a hatalom, a gazdagság, a tömeg, de hiába!

Mit tett a tizenkét, isteni ihlettől megszállott hőslelkű férfiú?

Szembe szálltak a hatalommal, az erőszakkal, a tömeggel; szembe szálltak az egész romlott, élvhajhászó, önző világgal, — nem ismerve remegést, nem ismerve félelmet: mert kezükben volt a leghatalmasabb erkölcsi fegyver, a melyet ugyan lehet támadni, de nem legyőzni; mely mindenütt harcol a hol szükség van rá; melyet mindenütt megtalálunk. És ez a fegyver a szent igazság!

Ezen fegyver legyőzte a hatalmat, legyőzte az erőszakot, a tömeget; kiirtotta lassan a régi erkölestelenséget, s a világ a mesebeli madárhoz hasonlóan megjavulva, megifjodva kelt ki régi bűneinek hamvaiból: mert a szent apostolok tanítása behatolt a szívekbe, — s itt jó erkölcsöket, megalégedést s minden jó erényt új életre serkentettek.

Mindez a harc tisztító tüzen ment keresztül. A nagy munka nagy fáradtságába került mindazoknak, kik a világ megfiatításának felséges munkájához hozzájárultak.

A hatalmasok és tévton járók harca az apostolok ellen itten nagy, élethál harc volt, mely mindaddig tartott, míg az igaz elvek nem győzedelmeskedtek a tévtanok felett, — sőt a mennyiben a tévtanok vagy nem szüntek meg, vagy újra feltűntek az erkölcsi láthatár mezéjén — a nagy harc még máig is tart.

Hiába volt a vérfürdő, melybe az igazságot akarták beléfojtani. Ez csak új erőt kölcsönzött neki, megtisztította, megszilárdította és megifjította annyira az igazságot, hogy ennek alapján épültek fel majdnem két ezreden át az összes államok, ennek alapján épült fel az egész társadalom, ennek egész ethikai alkotmánya.

Sok millió, a legkülönbözőbb nyelvű és nemzetiségű egyén ezen igazság által kijelölt utakon jár, keresi szellemi és anyagi boldogulását, hol ezt meg is találja, mert ez boldoggá teszi az egyént, erőssé a társadalmat és hatalmasá a hozzá hű nemzeteket.

Az apostolok tanítása hatalma csodálatos.

A ki azok tanítását képtelen tanulni, azt bámulatba ejtik a tanítás világot átalakító eredményei. Mert az behatol a szívekbe, megragadja az értelmet, legyőzhetlen erőt ad a jellemnek egész a halálig.

A sejtelem általa meggyőződésé válik; kinyilik mindenki szíve előtt; mindenkét meggyőzni és megnyerni iparkodik.

Ezen meggyőző igazságot, ezen ellentállhatlan erkölcsi erőt, ezen romboló, építő, teremtő hatalmat, mely előttünk szülemllett, előttünk rombolt le minden rosszat, előttünk épített fel annyit jót — juttatja eszünkbe a Pünkösöd szent ünnepe.

Ezen ünnep egyszersmind majdnem kétezredéves ünnepe azon nagy ethikai mozgalomnak, mely áthatja a mai társadalmat, mely nélkül a mai társadalmi rend nem is képzelhető.

Igaz, a társadalmi átalakulás nagy munkája nem egy nap, egy év, egy évszázad alatt ment végbe; de a kitarítás, a meggyőződés, a harc mégis mindenben győzelemre vezette az igazságot.

Azonban a magasztos Pünkösöd ünnepe ne csak mint az igazság győzelmének nagy jelképe tündököljön előttünk, hanem egyszersmind szolgáljon lelkesítő, megragadó például mindazoknak, kik — hasonlóan a szent apostolokhoz — hivatva vannak azok szent munkáját átvenni, fenntartani, kiknek szent hivatásukból kifolyó kötelességük az ujkor hamis profétáival szembe szállva, meggyőződésükhez híven a szent igazságot hirdetni, védeni és győzelemre emelni, sőt ha szükséges, azért vértanúságot is szenvedni.

A kereszténység alapján felépült a sokak által óhajtott új társadalmi rend, melynek alapja az igazság.

Ezen társadalmi rendet akarják megmételyezni az újkori hamis apostolok hamis tanaikkal, ezek által iparkodnak megnyerni a gyöngéket és önzőket, hogy ezek útján egyenlenséget hozzanak be a társadalomba.

A hatalmasokat hizelgésekkel veszik körül, hogy így csupa önzésből felforgathassák a tizenkilencz évszázad nagy ethikai munkáját.

De ha az apostolok igaz utódai megtartják az igazságot ott, a hová az a hosszú időn át beférközött — az emberi szivekben, akkor semmi áltan, semmi hatalom, semmi erőszak nem fogja azt kiirtani.

Ez a hivatása az újkor igaz apostolainak, mely hasonló a tizenkét apostol hivatásához

Ezen hivatás teljesítése nehéz munkát és nagy áldozatokat kíván, s a ki erre nem képes, az engedje át a munka terét azoknak, kik semmiféle áldozatoktól sem rettennek vissza.

Félre tehát a kislelkűséggel, hiszen sokszor látszolagos külső sikerek alatt is mélyreható eredmény szunnyad, melyet a buzgók kitartó igyekezete végre is, sokszor a közel jövőben, győzelemre fog vezetni!

Igaz, nehéz a nagy gondolatokat győzelemre vezetni, de a ki át van hatva a nagy feladatok teljesítésének tudatától, melyből minden egyénnek kijut a ráeső része, a ki el van határozva hogy a ráeső feladatot el fogja végezni, az meritsen lelkiert az apostoloktól — egyesüljön a hozzá hasonlóan gondolkodókkal, hogy így folyton növekvő hatalmas egyesülés jöjjön létre, mely szellemi eszközökkel megakasztja a hamis apostolok romboló működését, s az emberiséget iparkodik megtartani azon a magaslaton, melyet az apostolok által hirdetett igazság alapján és útján majdnem két évezred után elért.

Pfingsten.

Vor neunzehn Jahrhunderten kamen — weit von uns, im Morgenlande — die zwölf Apostel des Meisters, zwölf arme Fischer zusammen, um — gestärkt durch innere, göttliche Begeisterung — auf den Trümmern der alten, sittlich verdorbenen

Welt, eine bessere, reinere, Gott und den Menschen gefälligere, auf festeren Grundlagen stehende sittliche Welt zu erbauen.

Bei dieser titanenhaften Arbeit war ihre einzige Stütze die göttliche Kraft, welche über sie herabkommend, sie fähig machte, im Interesse der von ihnen verkündeten Wahrheit der höchsten menschlichen Macht die Stirne zu bieten.

Die Massen verspotteten sie anfangs, weil sie ihre hehren Lehren nicht verstanden; die Mächtigen aber verfolgten sie auf jede Art, weil sie sich fürchteten, ihre Jahrhunderte alte Macht, ihren Einfluß auf das Volk zu verlieren. Nur einige bessere Zeitgenossen, welche sich nach einer, auf gesunderen Grundlagen ruhenden Gesellschaft, nach besseren Sitten sehnten, waren ihre aufrichtigen Nachfolger.

Es verschwor sich gegen sie die Macht, der Reichtum, die Massen — doch vergebens!

Was taten die zwölf gottbegeisterten Männer?

Sie tröhten der Macht, der Gewalt, dem Böbel; sie tröhten der ganzen verdorbenen, genußlüchtigen, selbstlüchtigen Welt; sie kannten keine Furcht, kein Zagen, denn in ihren Händen war die mächtigste sittliche Waffe, welche zwar angegriffen, aber nie besiegt werden kann, welche wir überall finden, und diese Waffe ist die heilige Wahrheit.

Diese Waffe besiegte die Macht, sie besiegte die Gewalt, die Massen, sie rottete nach und nach die alte Sittenlosigkeit aus, und gleich dem Vogel der Märchenwelt entstieg die Welt gebeffert, verjüngt aus der Asche ihrer alten Sünden, denn die Lehre der heiligen Apostel drang in die Herzen, und erweckte hier gute Sitten, Zufriedenheit und jede Tugend zu neuem Leben.

Und Alles dies ging durch das reinigende Feuer des Kampfes. Die große Arbeit kostete Allen denen große Mühe, welche an dieser erhabenen Arbeit, an der Verbesserung der Welt mitwirkten. Der Kampf der Apostel gegen die Mächtigen, gegen die auf Irrwegen Wandelnden, war ein Kampf auf Leben und Tod, welcher so lange wahrte, bis die wahren Grundsätze den Sieg über die Irrlehren errangen, ja dieser Kampf dauert heute noch, insoferne die Irrlehren entweder noch nicht ganz verschwunden sind, oder aber von Neuem am Gesichtskreise der sittlichen Welt wieder auftauchen.

Vergebens war das Blutbad, in welchem die Wahrheit ertränkt werden sollte, dies gab ihr nur neue Kraft, reinigte,

stärkte und verjüngte sie in solchem Maße, daß auf diesem Fundamente alle Staaten durch beinahe zwei Jahrtausende sich aufbauten; auf diesem Fundamente erhob sich die ganze Gesellschaft und deren ganzer ethischer Bau.

Viele Millionen Menschen, den verschiedensten Sprachen und Nationen angehörig wandeln auf dem durch diese Wahrheit vorgezeichneten Pfaden, suchen und finden auf diesen Pfaden ihr geistiges und materielles Glück, denn die Wahrheit macht glücklich den einzelnen Menschen, stark die Gesellschaft, und mächtig die ihr treuen Völker.

Wunderbar ist die Macht der apostolischen Lehre. Wer unfähig ist dieselbe zu verstehen, der wird durch ihre, die Welt umgestaltenden Resultaten in Staunen versetzt; denn sie dringt in die Herzen, sie beherrscht den Verstand, gibt dem Charakter unbefiegbare Kraft bis zum Tode. Das Ahnen wird zur Gewißheit, sie öffnet jedes Herz, sie ist bestrebt Jeden zu gewinnen.

Diese überzeugende Wahrheit, diese unwiderstehliche sittliche Kraft, diese zerstörende, aufbauende, schaffende Macht, welche vor uns entstanden, vor uns alles Böse zerstörte, vor uns so viel Gutes aufbaute, diese bringt uns das heilige Pfingstfest in Erinnerung.

Dieses Fest ist zugleich die Feier jener, beinahe zweitausendjährigen großen ethischen Bewegung, ohne welche die heutige Gesellschafts-Ordnung auch gar nicht denkbar wäre.

Es ist wahr, diese große Arbeit, die Umgestaltung der Gesellschaft vollzog sich nicht in einem Tage, nicht in einem Jahre, ja nicht in einem Jahrhunderte, und nur die Standhaftigkeit, die Überzeugung konnte in diesem Kampfe der Wahrheit den Sieg erringen.

Das erhabene Pfingstfest soll jedoch nicht bloß als das Sinnbild des Sieges der Wahrheit vor uns glänzen, es diene zugleich als begeisterndes, hinreißendes Beispiel allen Jenen, welche — gleich den heiligen Aposteln — berufen sind, die heilige Arbeit derselben zu übernehmen und fortzusetzen, deren — aus ihrem heiligen Beruf entspringende — Pflicht es ist, den falschen Profeten der Neuzeit die Stirne bietend, treu ihrer Ueberzeugung die Wahrheit zu verkünden, dieselbe zu verteidigen und zum Siege zu führen, ja — wenn nötig — für dieselbe auch dem Märtyrertume sich zu weihen.

Aus dem Christentume erhob sich die von so Vielen ersehnte neue gesellschaftliche Ordnung, deren Grundpfeiler die Wahrheit ist. Und diese gesellschaftliche Ordnung wollen die Apostel der Neuzeit verderben durch ihre falschen Lehren, durch diese wollen sie die Schwachen und Selbstfüchtigen gewinnen, um durch diese in der Gesellschaft Uneinigkeit zu säen. Sie umgeben die Mächtigen mit ihren Schmeicheleien, um so — aus purer Selbstsucht — das große ethische Werk von neunzehn Jahrhunderten zu zerstören.

Wenn aber die wahren Nachfolger der Apostel die Wahrheit erhalten dort, wo dieselbe sich während der langen Zeit eingebürgert hat — in den Herzen der Menschen, dann wird dieselbe durch keine Macht, durch keine Gewalttätigkeit ausgerottet werden. Um dies zu erreichen, ist die Aufgabe der wahren Apostel der unseres Meisters ganz ähnlich ist.

Die Erfüllung dieser Aufgabe fordert schwere Arbeit und große Opfer, und derjenige, welcher dies zu leisten unfähig ist, der überlasse dieses Arbeitsfeld denjenigen, welche vor keinem Opfer zurückschrecken.

Fort also mit der Kleinmütigkeit! — Wie oft birgt auch ein anscheinend bloß äußerlicher Erfolg ein tiefgehendes Resultat, welches durch das ausdauernde Streben der Berufenen endlich doch — oft schon in der nächsten Zukunft — zum Siege geführt wird.

Es ist wohl schwer, große Gedanken zum Siege zu führen; wer aber durchdrungen ist von der Wichtigkeit der Durchführung dieser großen Aufgabe, von welcher jedem Menschen der ihm gebührende Anteil zufällt, und wer entschlossen ist, den ihm zufallenden Teil dieser Aufgabe zu lösen, der schöpfe Begeisterung und Seelenstärke aus dem Beispiele der Apostel — er vereinige sich mit den Gleichdenkenden, damit so eine fortwährend wachsende, mächtige Vereinigung zu Stande komme, welche durch geistige Mittel die zerstörende Wirksamkeit der falschen Apostel aufhält, und sich bestrebt, die Menschheit auf jener Höhe zu erhalten, welche dieselbe auf der durch die Apostel verkündeten Wahrheit im Verlaufe von beinahe zwei Jahrtausenden erreicht hat.

Das Volksfest.

Eine Glanznummer der Millenniumsfeierlichkeiten bildete unstreitig das Volksfest, welches von Groß und Klein, Jung und Alt sehnsüchtig erwartet wurde, und den Unbilden der abnormen Witterung zufolge, erst Sonntag den 17-ten Mai konnte abgehalten werden.

Über den Verlauf des Volksfestes, welches

seiner Gelungenheit halber in steter Erinnerung bleiben wird, können wir Folgendes berichten:

Das große Publikum versammelte sich der Einladung gemäß am Gemeindehause, von wo aus der Zug, Punkt 3 Uhr, geleitet von den Spitzen der Gemeinde unter Vorantragung nationaler Trifloren, und dem Vormarsche, der die Festlichkeit hebenden Schützengarde und unter den lieblich klingenden Tönen der Musik benannter Garde, sich in Bewegung setzte. Der Zug begab sich der Arpadgasse und Sentivanerstraße entlang gehend auf den Saliter beim Seidl'schen Walde. Als der Zug auf dem Orte des zu veranstaltenden Volksfestes anlangte, war dort schon eine ungeheure Menschenmasse versammelt. Die Menschen standen Kopf an Kopf gedrängt, so daß die Zahl derselben ohne Übertreibung auf 7000 veranschlagt werden kann. Der weite Saliter glich einem schier endlosen Festplatze, der von einem neugierigen Publikum des verschiedensten Alters, und Standes bevölkert war, die alle gekommen waren, um an dem freudereichen Volksfeste aktiv oder passiv Teil zu nehmen.

Von der Tribüne der Jury aus betrachtet, überfah man das Ganze. Welch herrlichen und reizenden Anblick bot die reiche Zahl der hübschen Frauen und liebreizenden Mädchen, deren überaus hübsche und prachtvolle Toiletten dem Gesammtbilde einen ungemeinen Reiz und Anziehungskraft verliehen. — Wir bemerkten dort die Honoratioren, die Vornehmeren der Bürgererschaft und des Beamtenstandes. Und nun wollen wir auf den sportlichen Teil des Festes übergehen und von demselben berichten.

Dem Programme gemäß war für den ersten Punkt das Wett-Klettern festgestellt. Zu dem Behufe war ein glatt gehobelter dünner Tannenstamm in die Erde gegraben, an welchem in der Höhe von Zwölf Metern an einem Leine ein Tüchlein mit dem Inhalte von fünf Kronen geheftet wurde, mit der Bestimmung, daß Derjenige der das Ziel erklettert, dieselben als Preis erhalte.

Die zwei Ehrenpreise von fünf-fünf Kronen, hatten fünf Bewerber angezogen. Und als der 14-jährige Josef Würz, Sohn des Martin Würz, das inhaltreiche Tüchlein erreichte, daerscholl aus tausend und abermals tausend Kehlen Elfen!, Elfen! und die begeisterte Menge gab ihrem Beifall durch laute Zurufe und Händeklatschen Ausdruck. Als jedoch ein 14-jähriger kupufinaer Knabe und ein hiesiger 38 Jahre alter Arbeiter, namens Josef Leppert, nicht so glücklich waren das Ziel zu erreichen, und am halben Wege umkehren mußten, da folgte ein lang anhaltendes Gelächter. Das höhnische und spöttliche Gelächter der öffentlichen Meinung übte einen solchen Eindruck auf den vierten Bewerber, daß er es für rathsam hielt schon eher auf den Ehrenpreis zu verzichten.

Dem Fünften Bewerber, dem Bruder des Josef Würz. — Franz, gelang es, das Ziel auch zu erklettern, weshalb ihm das Publikum applaudierte und lauten Beifall zollte.

Hernach folgte als 2-ter Punkt des Programmes, das Esel-Wettrennen, welches in einer Distanz von 600 Meter erfolgte. Den ersten Preis, 15 Kronen, erhielt die dreijährige „Maris“ des hodschagher Schafhirten Georg Eihardt, nach-

dem sie zuerst einlangte. Den 2-ten Preis von 10 Kronen erhielt der kaum 3 Jahr alte „Tutus“ des hodschagher Schafhirten Michael Gogolak. Den 3-ten Preis, 5 Kronen, erzielte ebenfalls ein hodschagher Schafhirt, Peter Szegi, durch seinen „Csillas.“

Nachdem der Esel des Ö-Stapärer Karality Rado, sich hier auch nur als „Esel“ entpuppte, so mußte sein Herr und Besitzer, ohne den Esels-Ehrenpreis erhalten zu haben, nach Hause ziehen.

3. In Saclaufen, welches allgemeine Heiterkeit und Gelächter erweckte, wurde der erste Preis, fünf Kronen, dem 18 j. Hafner Gehilfen Michael Zechovits zugeurteilt; den 2-ten Preis errang der 12-jährige Johann Michart, Sohn des Adam Michart, 3 Kronen; den 3-ten Preis erhielt der kleine kaum 9 Jahr alte Josef Speiser, Sohn des Josef Speiser. —

4. Im Seilziehen bekamen die drei siegenden Gruppen je Eine 2—2 Kronen.

5. Beim Wettlaufen (Distanz 50 Meter) wurde der erste Preis in der Höhe von 10 Kronen dem Josef Kufola, der 2-te im Betrage von 5 Kronen Johann Muzpel, und der 3-te Preis, 2 Kronen, wurde Anton Bischof zugeurteilt.

9. Den Hauptanziehungspunkt bildete jedoch das Pferde-Wettrennen. Distanz 1200 Meter. Eljen Eljen! rief die begeisterte Menge, als der Sieger, der 4-jährige „Janosi“ des zomborer Szállás-Serben Nenadovits Zsivó in 1½ Minuten den Weg zurücklegte.

Lebhafte Beifall ertete die um 3 Sekunden später eingelangt 3-jährige „Jani“ des Herrn Spizer S. Kurz darauf ist auch der „Birkos“ des Mita Nenadovits (aus Zombor-Szállás) eingelangt. Der erste Preis war 30, der Zweite 20, und der dritte 10 Kronen.

Nachdem spielte die Musik lustige Weisen und der Volkstanz begann.

Da es jedoch in den spätern Nachmittagsstunden ein wenig zu regnen anfieng, und die Abendkühle sich äußerst fühlbar machte, so wurde das Feuerwerk, welches den Glanzpunkt des Volksfestes hätte bilden sollen, nur von einer ziemlich gelichteten Schaar von Zuschauern gesehen. —

Nachdem für Tribünensitze, trotz des ungünstigen Wetters, eine Einnahme von 113 fl. und 40 Kr. erzielt wurde, wäre es wünschenswert, daß derartige Volksfeste öfters veranstaltet würden.

Iskolás gyermekek majálisa.

F hó 16-án tartotta meg az iskolaifjuság a kedvezőtlen időjárás miatt 9-ikéről elhalasztott kirándulását majális alakban. Szép időre ébredtünk s azért már kora reggel hemzsegett örömtelt arccal az utcákon az apróság alig tudván bevárni azon időt, melyben az indulásra a jel megadatik.

Kilenc óra körül a templom udvarában felállítottak osztályonként s azután megindult a vallszalaggal és millenniumi éremmel feldiszitett gyermekesereg mindegyik kezében zászlócskát tartval zenekisértelet a Szeidl féle erdőbe.

Öröm volt nézni, hogy mily pompásan töltötték idejüket. Egyik része tánczolt; másik része tanítójuk felügyelete alatt játszott; mások ismét hazafias dalokra gyűjtöttek; egyáltalában oly kedv uralkodott, mely még a nézőt is örömmel és gyönyörrel eltöltötte.

Érdekes látványt nyújtott az, mikor délfelé a gondos anyák megérkeztek, ebédet hozván kosárkáikban a gyermekek számára. Egyszerre csend támadt s a szülők gyermekeikkel együtt letelepedtek a fűre s elköltözték együttesen szerény ebédjüket.

De a tanító urak s a künn levő intelligencia is már jó eleve gondoskodott magáról, a mennyiben 2 óra körül Egyed Péter által kitünően főzött halpaprikást tálaltatott magának, melyen mintegy 60-an vettek részt. Ebéd fölött Dr. Lang József ékes szavakban üdvözölte a gyermekek nevében a résztvevő vendégeket.

Ebéd után ismét táncz, játék s más efféle szórakozásban töltötték idejüket. Megható volt, midőn id. Raichl Péter, a gyermekek ezen önzetlen barátja — maga köré gyűjtötte mindazon növendékeket, kik a millenniumi ünnepélyen szavaltak s könyekig megindulva hatalmas beszéd kíséretében átnyújtott emlék okáért mindeniknek egy-egy koronát, melyet a gyermekek a beszéd hatásától szintén könyezve harsány „éljen”-nel megköszöntek.

Most következett volna talán a nap legérdekesebb része t. i. az ajándékok és az uzsonna kiosztása, de hirtelen oly szélvész keletkezett és nyomban rá oly hstalmasan megeredt az eső, hogy ki-ki mindent abba-hagyva csak menedékhelyet keresett, vagy már tökéletesen átázva haza felé tartott.

Mindenki sajnálta, hogy a váratlan rossz idő miatt a gyermekek ez örömeben nem vehetett részt. A kicsinyek ugyan kárpótoltattak azáltal, hogy vasárnap reggel 3000 kifli, hétfő d. u. 3 órakor pedig 65 kg. cukor és 150 füzér füge a polg. iskola udvarában közöttök kiosztatott. Örültek ugyan így is, de örömük nem volt oly teljes mintha az a minden iskolai gondtól ment majálison történt volna.

Azon gyermekbarátok, kik ez ajándékok beszerzésére pénzbelileg hozzájárulni szívesek voltak, a következők:

Weindl Anna 20 frt. Dr. Steécz György 5 frt. Mayer József 2 frt. Hengen József 1 frt. Bászler István 1 frt. Klem Pál 1 frt. Dr. Lang J. 5 frt. Dombovits Márton 5 frt. Áldori M. 2 frt. Aman József 5 frt. Dellin F. 2 frt. Klemm V. 2 frt. Abrahám Al 2 frt. Flesch A. 2 frt. ifj. Mayer J. 5 frt. Jellmann J. 5 frt. Dr. Weidmann W. 3 frt. Spitzer 2 frt. Dombovits A. 2 frt. id. Raichl Péter 5 frt. Krieg B. 3 frt. Deák Zsigmond 5 frt. Kaufmann S. 2 frt. Kaufmann Samu 1 frt. Rutska Tivadar 5 frt. Zsuffa A. 2 frt. Aman B. 2 frt. Piry M. 2 frt. Becker Ferecz 1 frt. Rátai T. 3 frt. Jeisel H. 1 frt. Decleva B. 1 frt. Ibisits I. 1 frt. Radoychich L. 1 frt. Balás V. 5 frt. Reisinger F. 1 frt. Száhl M. 1 frt. Speizer N. 1 frt. Speizer J. 1 frt. Fernbach J. 1 frt. Benzin-

ger János 1 frt, id. Mayer János 5 frt. Özv. Schmausz Károlyné 2 frt. Wény M. 5 frt. Kuhman Jakab 1 frt. Kiefer Ferecz 1 frt. Mundweil J. 1 frt. Pfeifer J. 1 frt. Krieg Károly 1 frt. Hámos J. 1 frt. Összesen 136 frt.

Fogadják a nemes szívű adakozók ez úton is a gyermekek hálás köszönetét.

Levelezés.

Bogojeva, 1896. május 13.

Mill. ünnepély Bogojeván.

Mozsár durrogás, nemzeti diszlobogók látványossága, utcái sétáló csoportok, iskolás sokadalom és egyéb testületek templomba vonulása, templomi diszprédikáció, ünnepélyes hálamise és az Isten szabad ege alatt tartott iskolai ünnepély programjának meghallgatása, még esti kivilágítás: e mozzanatok és a velük járó ünnepi hangulat emelték ki községünkben máj. 10-ét a közönséges vasárnapok sorából s avatták a magyar nép ezeréves fönnlétének mill. emlékünnepnapjává.

Már a mozsár durrogás csoportosításában is volt valami jellemző vonás, a mely miatt a közönséges alkalmaktól megkülönböztetendő. Mindig hármassal történt ez alkalommal a lövés, mert hát: három a magyaré!

A főteza két házsora oly szépen fel volt díszítve magyar koronás trikolorokkal nemcsak testületek, de magánosok által is, hogy zászló erdőben lenni képzelte magát a közönségesnél sokkal élénkebb utcai egyveleg.

Tíz orakor templomba vonult a község apraja-nagyja; az előjárók és testületek külön-külön vonulva be. Leghatásosabb volt az iskolás gyermekek gyönyörű — önmaguk által beszerzett — zászlójuk alatt való testületi bevonulása. A szt. beszédet Nt. Schmidt Géza káplán tartotta az ő — Apponyira emlékeztető — szónoki hangján. A beszéd történelmi tartalmánál beillő szép idézeteinél és nyelvezeténél fogva sok irányu gondos és alapos készületségre vall; — de kapott is szép gratulációkat. Egyik gratuláló azt mondta neki: „Gratulálok Tiszteendő Úr! Vaszary nyugodtan halhat meg, mert Önben méltó utódja támadt az egyházi predikációkat illetőleg!” Az ünnepélyes szt. misét és Te Deumot Ft. Sinkó Mihály plébános és közs. iskolaszéki elnök végezte teljes segédlettel. A nép oly buzgón és áhitattal énekelte a magyaros egyházi énekeket, ahogy még talán sohseu. A sikerült énekek ezek voltak: „Ádozattal járul hozzád... Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga... Imádunk szt. ostya... Boldog asszony anyánk! Ne feledkezzél el szegény magyarokról... Téged Isten dicsérünk... Mise végeztével: Hazádnak rendületlenül légy hive oh magyar...”

Mise után az iskolaszéki elnök udvarába kísérte a nép az iskolás gyermekeket, hol az elnök ur vallásos alapon tartott a

gyermekekhez egy szép emlékbeszédet, mely után egy fiú tanulótársai nevében mondta el azon szépen stylizált „fogadalmat” melyet a kalocsai érsekhatóság ez alkalomra kiadott; majd az elnök úr előmondása mellett együttesen mondtuk el a mill. egyházi imát, aztán három drb. két szólamú hazafias dalt zengtek el a tanulók oly hatással, hogy a közönség részéről még óvációban is részesültek. A tulajdonképeni iskolai ünnepély d. u. 1/4-re maradt.

* * *

Az iskolai ünnepélynek a tantestület által kibocsátott programja a következő:

1.) a) Kölcsei „Hymnus”; előadja a gyermekkar.

b) Megnyitó beszéd; tartja: Sinkó Mihály isk. sz. elnök.

2.) a) Ezer év című vers; szavalja: Pócs István 5. oszt. tanuló.

b) Könyörgés; elmondja: György Mihály 5. oszt. tanuló.

c) Nemzetünk ezeréves élete; felolvassa: Németh Imre, tanító.

d) Imaének; előadja: a gyermekkar.

3.) a) Magyarország térképénél beszéd; tartja: Buzási Teréz 4. oszt. tanuló.

b) Hazám című vers; szavalja: Loboda Márton 5. oszt. tanuló.

c.) Ezer esztendeje annak; előadja a gyermekkar.

4.) a) Árpád és a honfoglalás; előadja: Vidákovits Etel 4. oszt. tanuló.

b) Munkács című vers; szavalja: Vacsai János 5. oszt. tanuló.

5.) a) Szt. Istvánról; elmondja: Kle-nancz Babi 4. oszt. tanuló.

b) Szt. István című vers; szavalja: Drásnyák Gyula 4. oszt. tanuló.

c) Imre herceg című vers; szavalja: Drásnyák Imre 3. oszt. tanuló.

6.) a) Tatár járás I. rész; szavalja: Egendorf József 4. oszt. tanuló.

b) Tatár járás II. rész; szavalja: Lampert István 4. oszt. tanuló

c) Tatár járás III. rész; szavalja: György Ádám 4. oszt. tanuló.

d) Árpád apánk dal; énekl: a gyermekkar.

7.) a) Nagy Lajos történelmi értekezés; előadja: Hajnal Teréz 4. oszt. tanuló.

b) Királyi tett; szavalja: Loboda János 4. oszt. tanuló.

8.) a) Hunyadi János, tört. ért. előadja: Rohacsek Teréz 4. oszt. tanuló.

b) Hunyadi cz. vers; szavalja: Tamaskó Miklós 4. oszt. tanuló.

c) Csak hazáját, becsületét... énekl: a gyermekkar.

9.) a) A mohácsi vész, tö. t. ért. előadja: Lengyel Ágota 3. oszt. tanuló.

b) A látnok; szavalja: Lakatos Gyula 4. oszt. tanuló.

c) A magyar nyelv cz. vers; szavalja: Tamaskó Miklós 4. oszt. tanuló.

d) Beh szép ez a magyar nóta; énekl: a gyermekkar.

10) a) A magyar szabadságharc; előadja: Szobonya Apolló 5. oszt. tanuló.

b) Előre cz. vers; szavalja: Szücs István 3. oszt. tanuló.

c) A magyar zászló; szavalja: Nagy István 4. oszt. tanuló.

d) Magyarok vagyunk; éneklő a gyermekkar.

11.) a) A magyar tört. legkiválóbb alakjai; felolvassa: Grubits Imre tanító.

b) Ki volt nagyobb? szavalja: Lovász Lajos 4. oszt. tanuló.

c) Ki volt jobb? szavalja: Lengyel Kata 3. oszt. tanuló.

d) Tudjátok-e mitől terem... előadja: a gyermekkar.

12.) a) Befejező beszéd; tartja: Omelka Vilma 6. oszt. tanuló.

b) Bezáró beszéd; tartja: Sinkó Mihály isk. sz. elnök.

c) Vörösmarty „Szózat“ éneklő: a gyermekkar.

(A szavakat és énekeket Molnár Gábor tanító vezeti)

E program lényegileg ugyanaz, amelyet a nagym. közokt. miniszter úr adott ki. A tantestület arra nem formált magának jogot, hogy azt megrövidítse, de úgy vélekedett, hogy a legmagasabb hatósága által kiadott program szellemének annál inkább megfelel, ha alkalmas helyeken betétül egy-egy töröltszett magyar nótával fűszerezi az unalmassá válható folytonos szavaltat. Hogy mennyire sikerültek e másfél óráig tartó program szavaltatai és kardaljai, ahhoz az óriási népsokaság meg-megújuló elismerő éljenzése elég kommentár.

Este nagyszerűen ki voltak az utcák világítva. Különösen kiűnt: Omelka János háza, melyen egy koronás magyar czimer is ki volt világítva, továbbá: Berecz Károly nótáriusunk háza, Schmidt Géza rezidenciája, a csendőrőrs laktanyája stb.

* * *

A kirándulás f. h. 11-én d. u. lett megtartva. Az idő elég kedvező volt; a gyermekek meg is jelentek teljes számban, de a szülők nem igen voltak képviselve, minthogy nagy a mezői munkaidő. — Az iskolaszék nagyon bőlesen járt el, midőn szombatról a fő ünnepséget vasárnapra tette át azon szempontból, hogy nagyobb közönség gyűljön össze annak meghallgatására.

A kirándulásra az indulást három mozsár durranás jelezte 1/2 órákor. A gyermekek aztán három nemzeti zászló elölvitelével mellett indultak négyes sorban Horváth József bandája által kísérve. Majd az előjáróság, iskolaszéki tagok és néhány érdeklődő indultak a „Polgári Olvasókör“ zászlója alatt, később pedig pár kocsis hölgy közönség jött még a gyermekek ártatlan örömeiben osztozni.

Kiérve a vasut és töltés meletti fás rétre, a banda hangjainál a lányok párosával tánczra penderültek, a fiúk lapdázni siettek s ugyancsak folyt a mulatság. Mikorra az érdeklődők mind összeverődtek,

megkezdtek az „Ezer év múltán.“ Eötvös K. L-tól című alkalmi verskölteményt szavalni, melynek mind a 12 részletére egy-egy magyar nemzeti dalt zenditettek Erődy mill. Daloskönyve nyomán.

A tapsokból kijutott a szereplőknek. Különösen Nagy István novoszelei német fiúnak jutott sok a dicsőségből „A magyar zászló — Pósa Lajostól“ című vers jó ízű dialektussal sikerült szavaltásáért, mely tartós derűtséget okozott a közönség sorai közt.

Ezek végeztével kiosztatott 2000 fill. ára friss kifli, melyből minden apróság egyet-egyet kapott. A még megmaradtakat kétfelé törve hányták szét valamennyi közt. Talán mondanom sem kellene, hogy így az élelmesebbeknek jutott a legtöbb; a szegényebbek inkább félre vonták magukat. Midőn ez is megtörtént, a hölgyek által hozott süteményeket osztotta ki nótáriusunk nagy élvezettel a szerényebbek között, a mi szintén elég mulatságos volt.

Most következett a bor osztás. A sorba állottak mindegyike kapott egy kevés bort. Érdekes volt megfigyelni s látni, hogy némely élelmes fiú mint ejtette módját annak, hogy innét sorra jusson. A bort nem ivó lányok közt nótáriusunk tejet osztott ki.

Végre következett volna a gyűjtött pénzen vett jutalom könyvek kiosztása, de hirtelen egy kis csöpörgés jött egy még hirtelenebb halmi számmal, melynek gyors elvonulása után a könyveknek az iskolában leendő szétosztása határozottatott el, s mivel már az idő 6 felé ballagott, a tantestület a gyermekeket a zászló alá sorakoztatta és különféle indulók, dalok zengése mellett hazá vezette őket. A fölntettek legtöbbje azonban még künn maradt, minthogy az idő nagyon kellemes volt s ha rájuk nem esteledett volna, talán még most is ott volnának.

* *

Bodr.-Monostorszegh, 1896. évi május 11-én.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Drága magyar hazánk ezeréves fennállását községünk is igen szépen megünnepelte. Testületek, társadalmi tényezők, a tanuló ifjúság, nemkülömben a polgárság egyaránt egyesültek, hogy a dicső honalapítók iránti hálájukat leróhassák, hogy az ezeréves magyar haza iránti önzetlen szeretetüknek, ragaszkodásuknak s végtelen nagyra-becsülésüknek minél szembetűnőbb jelét adhassák.

Községünk már napok előtt új mezt öltött. A főutcán végig mindkét oldalon ültetett — s nemzeti színű szalagokkal feldíszített millenniumi fák — a középületeken és magánházakon diszelve koronás trikolorok már előre jelezték, hogy községünk nagy ünneplésre készül. A várvavárt nagy nap végre elérkezett május 9-én. A folytonos esőzést szép majusi fényderült regg váltá fel.

Úgy látszott — az ég is megsokalta könyei hullatását, mert egy valóságos

„Isten küldte“ gyönyörű napra virradtunk. Erdeink illatárja, a madarak hangicsálása üdvözölték a feljövő napot, mely ekkor — mintha mennyei parancsot kapott volna — a szokottnál sokkal barátságosabban, szinte örömtelten lehelé hevét reánk ünneplőkre. Szóval a szép természet is ünnepleni kezdett velünk.

Templomunk, középületeink s több magánlak nemzeti zászlókkal voltak felékesítve. Ünnepi díszbe öltözött népsokaság türelmetlenkedve várta az ünnepély megkezdését, miközben a mindennapi és ism. iskolai tanulócsereg a közp. elemi iskola termében gyülekezett össze.

Pontban 8 órákor — a nép miséje után vonult az ifjuság zászlaja alatt a templomba hálaadó istentiszteletre. Ennek végeztével pedig a templom előtti díszített nagy térre, hol az ünnepség megtartandó volt. A templomból kijövőkketakkora sokaság fogadta, hogy alig vonulhattak az ünnepély színhelyére.

Hivatalosan képviselve voltak: a község előjárósága, az iskolaszék, az olvasókör s ezenkívül több hivatal.

Kis vártatva az ifjuság a Kölcsey „Hymnus“ 2 versszakának eléneklésével kezdte meg hazafias ténykedését, mit Nagy Béla pléb. iszkzéki elnök Úrnak sokaciz nyelven mondott hazafias megnyitó beszéde követett. Ennek befejeztével megindult a szó árja, mit közben mozsarak dörgése és hatalmas éljenzések szakítottak meg. Az érdekes műsor, mit három nemzetiségű tanulóink kizárólag ezeréves hazánk nyelvén adtak elő — egész teljességében e következő:

„Ezer év“ szavaltta Hersperger Ignác. Ezután Orehoja Béla, Milyacsy Elek és Tuster Ignác tanító Úrak tartottak gyűjtőhatású felolvasásokat magyar, sokaciz és német nyelven. (Ez utóbbi több sokaciz tesvékének nem nagyon tetszhetett, mert közülök egyesek félhangos megjegyzések kíséretében odahagyták a nézőteret. Valószínűleg volt egy kevés bennök még a kántorválasztás előtti hangulatból!...) A felolvasásokat követte: hazánk földrajzi fekvésének s minden nemzetségeinek lakónikus leírása, előadta Somogyváracz Pavlia a térkép előtt. „Hazám“ szavaltta: Dudás Józsi. „Árpád és a honfoglalás“ előadta: Kopesalin Józsa. A hét vezérről Fuderer Hermina, Szent Istvánról Fuderer Sándor tartott dicsőítő beszédet. „Tatárjárás“ (költemény 3 szakaszban szavalták: Urbanovszky Péter, Breitenbach Feri és Ivakity Marin. „Nagy Lajos“ előadta: Burger Antal „Királyi tett“ szavaltta: Uiholcz Kati. Hnyadi Jánosról beszélt Kiss Julis. „Hunyadit“ szavaltta: Mikity István. „A mohácsi vész“ előadta Horváth János. „A látnok“ szavaltta: Jámber Vilma. „A magyar szabadságharc“ előadta: Venczel Józsa. „Előre!“ szavaltta: Mrvicsin Márkó. „A magyar történelem legkiválóbb alakjairól“ beszélt: Dvoracsék Géza. „Ki volt nagyobb?“ szavaltta: Kurka Boris. Végül a tanulók lelkesítő beszédét és nemzeti fogadását — kiváló — sőt bámulandó bá-

torsággal párosult ügyességgel előadta a monostorszeghi népiskola legjobb tanulója: Imhoff Mihály VI. oszt. növ. Majd ismét főt. Nagy Béla pléb. iszkési elnök Úr vette át a szót s egy sokacsz nyelven tartott s a néphez intézett magvas beszédben újlag kifejtvén a vérel szerzett magyar haza ezeréves fönnállása örömére rendezett ünnepély fontos jelentőségét, az Isten — király és haza dicsőítésével illetve éltetésével az ünnepélyt befejezettek nyilvánította. Az ezer torokból felhangzott „éljen” erre és „zsivó”, kra 3 mozsárlövés felelt. Erre a lelkesült ifjuság rázendítette a „szózatot” s 2 versszak eldalolása után kiindulása helyére az iskolába vonult, honnét nemsokára hazabocsátatott.

Az elejétől mindvégig fényesen sikerült s a maga nemében páratlan iskolai ünnepélyt a helybeli közs. tantestület rendezte. Fáradtságot nem kimélő buzgalmukért áldja meg a magyarok Istene!

A millenniumi emlékérmek és karszalagok kiosztása f. h. 15-én vagy 16-án lesz megtartva mit nyomban az isterbácsi erdőben tartandó majális fog követni. E második iskolai ünnepély tudomásunk szerint igen fényesnek ígérkezik s csupán az időjárástól függ, hogy várakozásunkat fölülmulja.

Derekasán közreműködő iskolásainkat és buzgó tanítóikat Vámoser Nándor helybeli földbirtokos kedves neje a rendezett ünnepély örömére fényesen megvendégelte. Fogadja Ő nsga. ezúttal is a tanulócsereg forró köszönetét!

A 9-én tartott ünnepélyhez szegődik az ugyanazon nap estéjén tartatot kivilágítás is. Ugyanis a főutcza minden ablakából két-két gyertyavilág versenyzett a felkelő holddal s több ablakon díszes transparentek gyönyörködtették a járóelőket.

F. hó 10-én „Olvasókörünk” ünnepelt. Délután 2 órakor vette kezdetét a hazafias ünnepély, melyen nagy számú közönség és az összes tanuló ifjuság vett részt. A diszközgyűlést Késmarky Géza elnök ünnepi beszéddel nyitotta meg, melynek végeztével a résztvevők az olvasókör frondjára elé vultak, hogy a műsor többi részét szabadban, a nagy közönség előtt ejtsék meg. A himnusz és szózat eléneklése férfikarban továbbá „Ezer év” és „Hazám” című lelkes költemények elszavalása, ugyszintén egy új körü zászló felavatása és emléktáblaleleplezés voltak a főbb mozzanatok, mik az ünnepély sikerét igazolták. Közbevetőleg meg kell említenem, miszerint a tanuló ifjuság a templomutcza végén ujonnan felállított kereszt felavatásához vonult az olvasóköri ünnepély után. Belt József neve a jómódú gazdának, ki a keresztet fogadalomból állíttatás azt a millenniumra kivanta beszenteltetni. Az egyházi szertartások teljes befejezte után Belt a résztvevő nebulókat különböző „édesség”-ekkel örvendeztette meg.

Ugyanezen nap estéjén az olvasókör a délután rendezett ünnepély folytatásaképp társas vacsorát adott. A nagyszámú vendégek kellemes meglepetésére a hölgyek csak-

nem valamenyien válogatott magyar jelmezekben jelentek meg. S bezzeg pergett is ám a magyar csárdás pirkadó hajnalig!

A fenn leirt módon adott községünk ifjúsága illetve polgársága önzetlen hazaszeretetének és az ezeréves nemzeti lét feletti határtalan örömének illő kifejezést. S hiszem, hogy még tiszerte fényesebben érhetnők el ama magasztos czélt, mit a millennium minden nem magyarajkú község elé tűz, ha egy két lelketlen „heczelő” a köztünk oly szépen fejlődött egyetértést, testvéris honszerelmet daemonek kezekkel alá nem aknázza. Adja a magyarok Istene, hogy az ily „gyomok” kiirtásának immár az „Úr kert”-jéből s a benne szépen növekvő fák az új ezredév hajnalán túl még méltóbban dicsőíthessék drága magyar nemzetünk nagyságát!..

Amidőn jelen soraim közzétételére tek. Szerkesztő Urat megkérni bátorokodnám, fogadja tek. Szerkesztő Úr kiváló nagybecsülésemet, melylyel vagyok, a tek. Szerkesztő Úrnak hazafias üdvözlettel kész szolgálja

Bendeguz.

Egyleti élet.

A Bács-Bodrogh megyei apatini kerületi közs. tanítói kör folyó évi június hó 3-ik napján Bezdánban fogja rendes tavaszi gyűlését megtartani, a melyre a kör tagjai és a tanügy barátai tisztelettel meghivatnak.

A gyűlés sorrendje:

1. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
- II. A következő tételek tárgyalása.
  1. »A tanítók szolgálati szabályzata.«
  2. »A Magyarországi Tanítók Országos bizottságának szervezete.«
  3. »A magyar nyelv tanítása a nem magyar ajkú iskolákban.«
  4. »Az énekkutatás.«
  5. »Az ismétlő iskolák szervezete, tanterve.«

A bezdáni, apatini, szent-iváni, b.-monostorszegi és bresztováci tantestületek által előadva.

III. Az őszi gyűlés helyének kijelölése.

IV. Indítványok.

V. Tagdíjak lefizetése és nyugtázása.

Az ülés délelőtt 9¹/₂ órakor veszi kezdetét.

Azon tagok, kik Bezdánban a gyűlés napjánál tovább maradnak, ezen szándékukat Molnár Ferencz igazgató úrnál ideje korán bejelenteni sziveskedjenek

A távolmaradó tagok távolmaradásukat az alapszabályok idevonatkozó pontja értelmében mentsék ki; ellenesetben kimentésük iránt a felsőbb hatósághoz fognak utasíttatni.

Apatin, 1896. május hó 20-án.

Kleiner József,
jegyző.

Weigang János,
elnök

Millenniums-Ausstellung.

Fahrtbegünstigungen.

für die Besucher der Ausstellung.

a) Im Inlands-Verkehr:

1. Auf den ungarischen Staatsbahnen und an allen Bahnstationen des Landes werden, von der VIII-ten Zone an, Tour- und Retour-Karten ausgegeben, denen, als Ermässigung, Eintrittskarten beigelegt werden, und zwar:

zu Fahrkart. II. Cl. d. VIII-XII. Zone Eintr. k. 2	III. " " " " " "	1
" II. " " " " " "	XIII. u. XIV. " " " "	3
" III. " " " " " "	" " " " " "	2

Diese Karten sind für 14 Tage gültig, aber blos für Personenzüge.

2. Korporationen, Schulen fahren in der II. Cl. mit Fahrkarten III. Cl. und in III. Cl. mit halben Fahrkarten II. Classe.

3. Industrielle und Hilfsarbeiter, die in Gruppen von 30 Personen reisen, geniessen eine Fahrpreisbegünstigung von 25—30 Percent.

4. Landleute und Arbeiter erhalten von der Direktion Gruppenkarten III. Cl. mit einer Fahrpreismässigung von 50 Percent.

d) Im Auslands-Verkehr:

Im Sinne der Beschlüsse der am 14. Dezember 1895 in Budapest abgehaltenen Eisenbahn-Direktoren-Conferenz werden die grösseren Stationen der Eisenbahnen Oesterreichs, Deutschlands, Belgiens, der Balkan-Halbinsel, Frankreichs, Dänemarks, Norwegens und der Schweiz für die Relation Budapest Tour- und Retourkarten zu ermässigten Preisen ausgegeben. Die Ermässigung beträgt 20, 30, 33¹/₃, ja 50 Percent und sind die Fahrpreise auf den im verflossenen Monate in Sophia, Berlin und München abgehaltenen Conferenzen fixirt worden. Der erstellte Specialtarif für die Besucher der Millennium-Ausstellung wird demnächst publicirt.

Billige Wohnungen

Auf Anregung der Ausstellungs-Direktion haben die meisten Hotelbesitzer Budapest die bindende Erklärung abgegeben, die Preise ihrer Zimmer während der Ausstellung um höchstens 33 Percent zu erhöhen und wird die Direktion die Liste dieser Hotels bekannt machen. Zur Zeit der Ausstellung wird es in Budapest 30 Hotels geben, in denen etwa 2450 Zimmer zur Verfügung stehen.

Die Hauptstadt hat, zur Bequemlichkeit der Besucher der Ausstellung, ein behördliches Wohnungs-Vermittlungs-Bureau (Budapest, Rózsa-tér Nr. 7) creirt, dessen Exposituren an den grossen Bahnhöfen der Staatsbahnen permanent functioniren werden. Dieses Bureau wird die in der Stadt oder in der nächsten Umgebung vermietbaren Privatzimmer vormerken und auch briefliche Bestellungen entgegennehmen.

Die städtische Behörde hat ferner in Schulgebäuden Massenquartieren einrichten

lassen. In einem Saale werden 10—20 Personen Unterkunft finden, und zwar für je eine Person ein eisernes Bett mit Vorhängen, Sessel, Kleiderstock, Trink und Waschs-service. Für die Benützung eines Bettes wird pro Tag 32 Kreuzer entrichtet (Schuhputzen 5 kr., Bewahrung des Gepäcks 5 kr.)

In einzelnen Schulsälen werden für 2—3 Personen separirte abgeschlossene Nischen eingerichtet, in denen sich auch ein Tisch, ein Spiegel und ein Leuchter vorfinden. Für eine solche Nische wird pro Tag und pro Person 50 kr. entrichtet. Schliesslich werden aus Riegelwänden separate Zimmer mit entsprechendem Comfort eingerichtet, die auf 70 kr. (Service und Beleuchtung 20 kr.) zu stehen kommen.

Billige Entrée-Karten.

Die gewöhnliche Eintrittskarte kostet 1 Krone, an Sonn- und Feiertagen 30 Kreuzer. Für 75 Kronen werden 100 Karten ver folgt, die von Gruppen, Gesellschaften be nützt werden können.

Ujdonságok.

— **Meghívó.** A zomborvidéki r. kath. tanító-egylet 1896-ik évi május hó 28-án Zomborban a városháza nagytermében megtartja diszközgyűlését melynek tárgysorozata a következő: 1. Szentmise délelőtt 9 órakor. 2. Elnöki megnyitó beszéd 3. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 4. Pénztárnoki jelentés. 5. kath. segély-alap-gyűjtő bizottság pénztárnokának jelentése. 6. A bírálati jegyzőkönyv felolvasása és a jutalmak kiosztása. 7. A jutalomban részesített dolgozatok felolvasása. 8. Bíráló bizottság választása. 9. A választmány kie gészítése. 10. Indítványok. 11. Jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.

— **Meghívó.** Az „Ujvidék-Palánkai róm. kat. tanítóegylet“ 1896. évi május hó 25. és 26. napjain a polgári lövésze gyűlés összes helyiségeiben, hazánk ezredéves fenn állásának megünneplésére diszközgyűlése alkalmából az „Ujvidéki Dalárda“ és Judl ur, valamint a cs. és kir. 70-ik számú gya logezred teljes zenekara szives közreműkö dése mellett, a kalocsai „Tanítók háza“ ja vára, hangversenynyel és tánczczal egybekötött ünnepséget rendez, melyre T. cz. b. családjával ezennel tisztelettel meghívja: a rendezőség. Belépti díj: személyjegy 1 frt., családjegy (3 személy) 2 frt. Felülfizetések tekintve a jótékony czélt, köszönettel fogad tatnak, A hangversenyre szóló beléptijegy a sétahangversenyre is érvényes.

— **Öngyilkosság.** Babos János dorosz lói tekintélyes gazda kedden reggel virra dóra föbe lötte magát s szörnyet halt. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

— **Kinevezés.** Weigang János, Oppen ländler Gyula, és Fauszt János apatini polg. isk. tanítók a II-dik fizetési osztály 2 foko zatába kinevezettek.

— **Választás.** A f. h. 17-én d. u. 2 órakor megtartott iskolaszéki gyűlésen Horn Ádám segéd tanító 500 frt. fizetéssel és sza bad lakással rendes tanítóvá választatott meg. Ugyanezen gyűlésben Gurka Márton ki eddig csak mint meghívott tanító műkö dött, mint rendes tanító megerősítettet. Gratulálunk!

— **Könnyebb tájékoztatás** végett hoz zuk a következő hétre szóló milleniumi ünnepélyeket: **Május 23.** A nemzeti zenede hangversenye az ünnepek csarnokában. Kon stantinápoly látványossága megnyitása. — **Május 24.** Az atletikai klub handikap-verse nye — **Május 25.** A budapesti tornaklub versenye. A tenyészszarvasmarha-kiállítás megnyitása. — **Május 30.** Dalosünnep a kiállításon. — **Május 31.** Kerékpár-verseny. A tenyészszarvasmarha-kiállítás bezárása.

— **A mint értesültünk** az ezredéves kiállítás apatini helyi bizottsága fog a szünidő alatt 20 szegény jó tanulóta kiál lítás megtekintése végett Budapestre felkül deni.

— **Az apatini ipartestület** kérvényt fog a kiállítás igazgatóságához benyújtani, mely ben a csoportoknak—a kiállítás megtekintése alkalmával 2 napra biztosított kedvez ményeit 4 napra kiterjeszteni kéri.

Neuigkeiten.

— **Für das Seelenheil** des weiland Erz h. Carl Ludwig wurde gestern um 9 Uhr Vormit tag in der hiesigen Pfarrkirche ein feierliches Re quient abgehalten, an welchem sowohl die BÜR gerschaft als auch die Spitzen der Behörden Teil nahmen. Das feierliche Seelenamt celebrierte tit. Domherr-Pfarrer Dr. Georg Steezy mit großer Affistenz.

— **Die Gemeinde-Lehrer** des apatiner Bez irksvereins halten ihre regelmäßige Frühjahrs sitzung den 3-ten Juni in Bezdan ab, bei welcher Gelegenheit über folgende Gegenstände berathen, und Beschlüsse gefasst werden: 1. Die Dienstes — pragmatik. 2. Die Organisation des Landes-Leh rer-Ausschusses. 3. Der Unterricht der ungaris chen Sprache in nicht ungarischen Schulen. 4. Gesangsunterricht. 5. Die Wiederholungsschule deren Organisation und Lehrplan. Diese Thesen wurden von dem apatiner, bezdaner, prigl. henti w., b. monostorpegger und breštovager Lehrkör pern ausgearbeitet

— **Die apatiner Gewerbe-Corporation** wird an die Direction der Millenniums-Ausstel lung ein Gesuch richten, in welchem man, die den Gruppen gelegentlich der Besichtigung der Aus stellung, für 2 Tage gesicherten Begünstigungen, auf 4 Tage zu erstrecken, ansucht.

— **Wie wir verständigt** wurden, wird die apatiner Localcommission der tausendjährigen Ausstellung in den Ferien 20 arme, gute Schü ler wegen Befichtigung der Ausstellung nach Budapest hinausschicken.

— **Selbstmord.** Der wohlhabende dorosfloer Bürger Johann Babos erschoss sich am Dien stag morgens und starb plötzlich. Die Ursache seiner That ist unbekannt.

— **Avancement.** Die Staatslehrer an der vom Staate unterstützten apatiner Bürgerschule Johann Weigang, Johann Fauszt, und Julius Oppenländer wurden vom Cultusminister in die 2-te Rangstufe der X. Gehaltsklasse ernannt. Wir gratulieren!

— **In der am Sonntag** abgehaltenen Schul stuhlführung wurde der Lehrer Adam Horn auf die Stelle des verstorbenen J. Weber, und Martin Gurka auf die Stelle des Adam Horn einstimmig gewählt. Unsere herzlichste Gratulation!

Todtenliste.

Vom 18. Mai.

Josef Sarvasch, Sohn des Josef und der verstorbenen Eva Gnendinger, 15 Jahr.

Vom 18. Mai.

Elisabetha Lenz, Witt. des verstorb. Josef Reisinger 80 Jahr.

Vom 22. Mai.

Rosina Hanaf, Gemahlin des Anton Wasch 72 Jahr.

Vom 22. Mai.

Rosina Mathasi, Witt. des verstorb. Ma thias Holstein 79 Jahr.

Apatiner Wochenmarkt Bericht: vom 21-ten Mai

Weizen (fremder)	6.50—6.60
Weizen (apatiner)	6.30—6.40
Gerste	4.00—4.10
Hafer	5.40—5.50
Rufurug	3.50—3.60

„Adria“ szálloda Budapest.

Elsőrangú szálloda, fényesen, ujonnan berendezve, a fő- és székváros központ-jában.

Kerepesi-ut 41. sz. a., a Népszínház mellett.

Közvetlen közlekedés villamos és lóvonat által 6 krért az összes pályaudvarokkal.

Szobaárak a kiállítás egész tartama alatt:

1 udvari szoba 1 ágygyal	2 frt.
1 „ „ 2 „	3 „
1 utcai „ 1 „	3 „
1 „ „ 2 „	5—6-ig
1 szalon	10 frt.
1 külön ágy	1 „
1 fürdő	1.50
Világítás naponta	—20

Villanyvilágítás, központi fűtés és vízvezeték a szobákban.

Megrendelések f. é. június hó 1-től 10-ig csakis az egész 10 napi tartamra fogad tatnak el.

SZAVADILL JÓZSEF

Könyvnyomdája Apatinban.

Elvállal minden,

a könyvnyomdászat körébe vágó munkákat, ugymint:
diszes számlák, jegyzékek és tudósító levelek, eljegyzési és esketési kártyák,
izléses meghívók, tánczrendek cim,- asztali és névjegyek,

árjegyzékek, gyászlapok,

táblás-kimutatások, takarékpénztári mérlegek, időszaki és folyó-
iratok, hirdapok, Művek, diszes kivitelű szalag-aranyozások,
ipar és kereskedelmi körlevelek,

levélpapírok és poritékok czégnomással, falragaszok stb.

*Különösen ajánlhatom az érdeemes községeknek és ügyvéd uraknak
szóló nyomtatványokat melyekből nagy raktárt tartok. Községi nyomtatvá-
nyok, legfinomabb iroda és meritett papirokból vannak készítve, úgy hogy
semmi tekintetben panasz nem merülhet fel.*

☞ Községi előjáróságok és egyéb hivatalok részére egy évi elszámolás
és portómentesen szállítok nyomtatványokat. ☞

A tanító Úrak figyelmébe!

A közeledő zárvizsgák alkalmából ajánlom a nálam raktáron levő

probairási lapokat.

Ezen lapok finom papíron, kék nyomással, tiszta szép kivitelűek.

A r a k :

100 drb. nagy lap, magy. német vagy diktandó . . . . 55 kr.
100 „ kis lap, magy. német vagy diktandó . . . . 35 kr.

☞ 500 drb egyszerre való vételnél 5% engedmény. ☞